

Opravična št.:

Up-38/17

ECLI:

ECLI:SI:USRS:2019:Up.38.17

Akt:

Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. Cst 696/2016 z dne 9. 11. 2016 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Mariboru št. St 157/2016 z dne 14. 9. 2016

Izrek:

Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. Cst 696/2016 z dne 9. 11. 2016 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Mariboru št. St 157/2016 z dne 14. 9. 2016 se zavrne.

Evidenčni stavek:

Ker pritožnik očitke v ustavni pritožbi utemeljuje z očitki o neskladju sporne zakonske ureditve, ki jo je Ustavno sodišče že presojalo in ocenilo, da ni v neskladju z Ustavo, je Ustavno sodišče ustavno pritožbo zavrnilo.

Geslo:

1.5.51.2.6 - Ustavno sodstvo - Odločbe - Vrste odločitev Ustavnega sodišča - V postopku odločanja o ustavni pritožbi - Zavrnitev ustavne pritožbe.

3.10 - Splošna načela - Pravna varnost.

5.3.35 - Temeljne pravice - Državlanske in politične pravice - Prepoved povratne veljave zakonov „(155)“.

Pravna podlaga:

Člen 59.1, Zakon o Ustavnem sodišču [ZUstS]

Opomba:

⌘

Dokument v PDF obliki:

 [Up-38-17-sklep.pdf](#)

 [Up-38-17.pdf](#)

Polno besedilo:

Up-38/17-7

21. 3. 2017

SKLEP

Senat Ustavnega sodišča je v postopku za preizkus ustavne pritožbe, ki jo je vložil Ivica Kostić, Maribor, ki ga zastopa Odvetniška družba Ternik & Veltruski, o. p., d. o. o., Radlje ob Dravi, na seji 21. marca 2017

sklenil:

1. Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. Cst 696/2016 z dne 9. 11. 2016 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Mariboru št. St 157/2016 z dne 14. 9. 2016 se sprejme v obravnavo.

2. Do dokončne odločitve Ustavnega sodišča se zadrži postopek odločanja o pritožbi, vloženi zoper sklep o končanju postopka osebnega stečaja št. St 157/2016 z dne 21. 2. 2017, v postopku osebnega stečaja št. St 157/2016, ki se vodi nad dolžnikom Ivico Kostićem pred Okrožnim sodiščem v Mariboru.

OBRAZLOŽITEV

1. Sodišče prve stopnje je na ugovor ene od upnic z izpodbijanim sklepom ustavilo postopek odpusta obveznosti in zavrnilo pritožnikov predlog za odpust obveznosti. Sodišče je zavrnilo očitke pritožnika o protiustavnosti tretjega odstavka 34. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 27/16 - v nadaljevanju ZFPPIPP-G), ki je določil, da se spremenjeni 399. člen Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 13/14 - uradno prečiščeno besedilo 10/15 - popr. in 27/16 - v nadaljevanju ZFPPIPP) uporablja tudi za postopek odpusta obveznosti, ki je bil začel pred uveljavitvijo ZFPPIPP-G, če do njegove uveljavitve še ni odločilo o odpustu obveznosti. Meni, da v tem primeru ne gre za retroaktivnost in poseg v pritožnikove pridobljene pravice, saj naj bi bil postopek odpusta obveznosti še v teku in naj o njem sodišče še ne bi odločalo. Do takrat naj bi šlo le za pričakovanje pritožnika. Odpust obveznosti naj bi bil nevtralni institut, ki je odvisen od izpolnjevanja tako objektivnih kot tudi subjektivnih kriterijev (tj. dolžnikove moralno-etične primernosti). Sodišče v nadaljevanju pojasnjuje okoliščine, ki naj bi kazale na prevzemanje nesorazmernih obveznosti (šlo naj bi za solidarno poroštvo pri najemanju kredita družbe pri banki). Sodišče druge stopnje je z izpodbijanim sklepom zavrnilo pritožnikovo pritožbo in potrdilo prvostopenjsko odločitev. Pritrdilo je razlogom sodišča prve stopnje ter še dodatno pojasnjevalo, zakaj pri uporabi spremenjenega 399. člena ZFPPIPP ne gre za retroaktivnost in poseg v pridobljene pravice. Zato naj tudi ne bi sledilo pritožnikovemu predlogu za prekinitve postopka in vložitev zahteve za presojo spornih določb ZFPPIPP na Ustavno sodišče. Sodišče pa je obrazloženo zavrnilo tudi pritožnikove navedbe, s katerimi je skušal ovreči domnevo o zlorabi pravice do odpusta obveznosti (to so navedbe o njegovem "formalnem" lastništvu poslovnih deležev v družbi in položaju direktorja ter poroka, nagibu pri sklepanju pogodbe o poslovnem sodelovanju ter vestnosti in poštenju pri prevzemanju obveznosti).

2. Pritožnik zatrjuje kršitve njegovih pravic iz 14. in 22. člena Ustave, ki naj bi bile storjene zaradi retroaktivne uporabe spremenjenega 399. člena ZFPPIPP, kar naj bi bilo v nasprotju s 155. členom in tudi 2. členom Ustave. Ker naj bi se postopek odpusta obveznosti nad njim začel še pred uveljavitvijo ZFPPIPP-G in s tem spremenjenega 399. člena ZFPPIPP, je utemeljeno pričakoval, da mu bodo obveznosti po preteku preizkusne dobe odpuščene. Za tak retroaktiven poseg naj ne bi bilo pogojev. Javne koristi naj ne bi bilo, saj ta iz zakonodajnega gradiva ne izhaja, poseg v pričakovalno pravico pa naj bi bil podan. Za slednje pravice naj bi šlo takrat, kadar naj bi bila pridobitev pravice na takšni stopnji, da je pridobitni položaj zavarovan in je le še od volje

imetnice te pravice odvisno, ali se bo pogoj izpolnil in se bodo pričakovanja udejanjila. Temu naj bi služilo tudi preizkusno obdobje, v katerem je dolžnik pod nadzorom in je pričakovana pravica odvisna le od tega, ali bo stečajni dolžnik ravnal po navodilih upravitelja in se bodo pogoji za odpust obveznosti po navedenem obdobju uresničili. To pa naj bi bilo odvisno od samega dolžnika. Sprememba zakonskih pogojev glede odpusta obveznosti pa naj bi bila okoliščina, na katero dolžnik nima nobenega vpliva, četudi poseže v dolžnikov pravni položaj.

3. Pritožnik predlaga sprejem ustavne pritožbe v obravnavo, ker naj bi mu bile kršene človekove pravice, ki so zanj imele hujše posledice, šlo pa naj bi tudi za pomembno ustavnopravno vprašanje, ki presega pomen konkretne zadeve. Poleg tega je z vlogo z dne 7. 3. 2017 predlagal začasno zadržanje izvrševanja izpodbijanih aktov in sklepa sodišča prve stopnje o končanju postopka osebnega stečaja, saj naj mu v primeru ugoditve ustavni pritožbi odločitev Ustavnega sodišča ne bi koristila, če bi se postopek osebnega stečaja pravnomočno končal.

4. Senat Ustavnega sodišča je ustavno pritožbo sprejel v obravnavo (1. točka izreka). O njeni utemeljenosti bo odločalo Ustavno sodišče, ki bo presodilo, ali so bile z izpodbijanima sodnima odločbama kršene pritožnikove človekove pravice oziroma temeljne svoboščine.

5. Če je ustavna pritožba sprejeta v obravnavo, lahko po 58. členu Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) senat ali Ustavno sodišče na nejavni seji zadrži izvršitev posamičnega akta, ki se z ustavno pritožbo izpodbija, če bi z izvršitvijo nastale težko popravljive škodljive posledice. Pritožnik zatrjuje, da obstaja nevarnost končanja postopka osebnega stečaja, s čimer naj morebitna poznejša ugoditev ustavni pritožbi ne bi imela nobenega učinka. To nevarnost je tudi izkazal s predložitvijo sklepa sodišča prve stopnje o končanju postopka osebnega stečaja ter s pritožbo, ki jo je zoper ta sklep vložil. Ustavno sodišče ocenjuje, da je pritožnik izkazal nastanek težko popravljivih škodljivih posledic. Postopek za odpust obveznosti se namreč izvede znotraj postopka osebnega stečaja (drugi odstavek 397. člena ZFPPIPP). Sodišče postopek osebnega stečaja konča s sklepom, ki ga izda na podlagi 396. člena ZFPPIPP, in pritožniku naloži plačilo terjatev upnikov, ki so bile v postopku osebnega stečaja prijavljene in priznane, vendar niso bile plačane. To se je zgodilo tudi v obravnavani zadevi z izdajo sklepa sodišča o končanju postopka osebnega stečaja. Če bi ta sklep postal pravnomočen, bi za te terjatve pomenil izvršilni naslov (četrti odstavek 396. člena ZFPPIPP) in sodišče ne bi več moglo ponovno odločati o odpustu teh obveznosti. Morebitna ugoditev pritožnikovi ustavni pritožbi v takem primeru ne bi bila več smiselna, saj ne bi mogla izboljšati pritožnikovega pravnega položaja. Ustavno sodišče prav tako ocenjuje, da zadržanje izdaje sklepa o končanju postopka osebnega stečaja ne more imeti enako hudih škodljivih posledic za upnice pritožnika. Če namreč pritožnik v postopku pred Ustavnim sodiščem ne bi uspel, bi to pomenilo le odložitev izdaje sklepa o končanju postopka osebnega stečaja, s tem pa tudi pridobitev izvršilnega naslova za neplačani del prijavljenih in priznanih terjatev iz končnega seznama terjatev. Zato je Ustavno sodišče na podlagi 58. člena ZUstS odločilo, da do končne odločitve zadrži postopek odločanja o pritožbi, vloženi zoper sklep o končanju postopka osebnega stečaja št. St 157/2016 z dne 21. 2. 2017, v postopku osebnega stečaja, kar pomeni, da sodišče druge stopnje ne sme odločiti o vloženi pritožbi, dokler Ustavno sodišče ne odloči o pritožnikovi ustavni pritožbi (2. točka izreka).

6. Senat je sprejel ta sklep na podlagi drugega odstavka 55.b člena in 58. člena ZUstS ter prve alineje drugega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10

in 56/11) v sestavi: predsednica senata dr. Dunja Jadek Pensa ter člana dr. Etelka Korpič – Horvat in Jan Zobec. Sklep je sprejel soglasno.

dr. Dunja Jadek Pensa
Predsednica senata

Up-38/17-15
11. 7. 2019

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku odločanja o ustavni pritožbi Ivica Kostića, Maribor, ki ga zastopa Odvetniška družba Veltruski, o. p., d. o. o., Maribor, na seji 11. julija 2019

odločilo:

Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. Cst 696/2016 z dne 9. 11. 2016 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Mariboru št. St 157/2016 z dne 14. 9. 2016 se zavrne.

OBRAZLOŽITEV

1. Sodišče prve stopnje je na ugovor upnice z izpodbijanim sklepom ustavilo postopek odpusta obveznosti in zavrnilo pritožnikov predlog za odpust obveznosti. Ugotovilo je, da je pritožnik v zadnjih petih letih pred začetkom postopka osebnega stečaja prevzemal nesorazmerne obveznosti. Podaljšano upoštevno obdobje pred začetkom postopka osebnega stečaja, ki je bilo uveljavljano na podlagi z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 27/16 - v nadaljevanju ZFPPIPP-G) spremenjenega 399. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 13/14 - uradno prečiščeno besedilo, 10/15 - popr. in 27/16 - v nadaljevanju ZFPPIPP) s treh na pet let, je v obravnavanem primeru uporabilo na podlagi 34. člena ZFPPIPP-G. Kot neutemeljene je zavrnilo pritožnikove očitke o protiustavnosti te določbe. Menilo je, da v tem primeru ne gre za retroaktivnost in poseg v pritožnikove pridobljene pravice, saj naj bi bil obravnavani postopek odpusta obveznosti še v teku in naj o njem sodišče še ne bi odločalo. Do takrat naj bi šlo le za pričakovanje pritožnika. V nadaljevanju sodišče prve stopnje pojasnjuje okoliščine, ki naj bi kazale na pritožnikovo prevzemanje nesorazmernih obveznosti. Višje sodišče je z izpodbijanim sklepom zavrnilo pritožnikovo pritožbo in potrdilo odločitev nižjega sodišča. Pritrdilo je razlogom tega sodišča ter še dodatno pojasnjevalo, zakaj pri uporabi spremenjenega 399. člena ZFPPIPP ne gre za

retroaktivnost in poseg v pridobljene pravice. Zato naj tudi

ne bi sledilo pritožnikovemu predlogu za prekinitev postopka in vložitev zahteve za presojo spornih določb ZFPPIPP na Ustavno sodišče. Obrazloženo je zavrnilo tudi pritožnikove navedbe, s katerimi je ta skušal ovreči domnevo o zlorabi pravice do odpusta obveznosti.

2. Pritožnik zatrjuje kršitvi 14. in 22. člena Ustave, ki naj bi bili storjeni zaradi retroaktivne uporabe z ZFPPIPP-G spremenjenega 399. člena ZFPPIPP, s katerim so bili pogoji za odpust obveznosti postroženi. Tako uporabo naj bi namreč določil tretji odstavek 34. člena ZFPPIPP-G, kar naj bi bilo v nasprotju s 155. členom in tudi 2. členom Ustave. Ker naj bi se postopek odpusta obveznosti nad pritožnikom začel še pred uveljavitvijo ZFPPIPP-G, naj bi pritožnik utemeljeno pričakoval, da mu bodo obveznosti po preteku preizkusne dobe odpuščene na podlagi 399. člena ZFPPIPP, ki je veljal pred njegovo spremembo z ZFPPIPP-G. S spremenjenim 399. členom ZFPPIPP naj bi se namreč med drugim podaljšalo tudi obdobje, ki se upošteva pri preverjanju prevzemanja dolžnikovih obveznosti, in sicer s treh na pet let pred začetkom postopka osebnega stečaja. Na podlagi tretjega odstavka 34. člena ZFPPIPP naj bi sodišči v obravnavanem primeru tako ugotavljali prekomerno prevzemanje obveznosti za obdobje petih let in ne treh, kot je veljalo pred uveljavitvijo ZFPPIPP-G in ob uvedbi obravnavanega postopka odpusta obveznosti. Vendar pa naj za ta retroaktivni poseg na podlagi tretjega odstavka 34. člena ZFPPIPP-G ne bi bili izpolnjeni pogoji. Javne koristi naj ne bi bilo, saj ta iz zakonodajnega gradiva ne izhaja, poseg v pričakovalno pravico pa naj bi bil podan. Za pričakovalno pravico naj bi šlo takrat, kadar naj bi bila pridobitev pravice na takšni stopnji, da je pridobitni položaj zavarovan in je le še od volje imetnice te pravice odvisno, ali se bo pogoj izpolnil in se bodo pričakovanja udejanjila. Temu naj bi služilo tudi preizkusno obdobje, v katerem je dolžnik pod nadzorom in je pričakovana pravica odvisna le od tega, ali bo stečajni dolžnik ravnal po navodilih upravitelja in se bodo pogoji za odpust obveznosti po navedenem obdobju uresničili. Sprememba zakonskih pogojev glede odpusta obveznosti pa naj bi bila okoliščina, na katero dolžnik nima nobenega vpliva, četudi poseže v dolžnikov pravni položaj. Zaradi retroaktivne uporabe sporne zakonske določbe naj bi bil kršen tudi 2. člen Ustave (tj. načelo pravne varnosti).

3. Senat Ustavnega sodišča je s sklepom št. Up-38/17 z dne 21. 3. 2017 ustavno pritožbo sprejel v obravnavo. O sprejeti ustavni pritožbi je na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) obvestil Višje sodišče v Ljubljani, na podlagi drugega odstavka navedenega člena ZUstS pa tudi upnike pritožnika s pozivom, ki je bil objavljen na spletnih straneh za objave v postopkih zaradi insolventnosti, naj se izjavijo o ustavni pritožbi. Nobeden od njih nanjo ni odgovoril.

4. Pritožnik zatrjuje kršitve pravic iz 14. in 22. člena Ustave, ki jih utemeljuje z navedbami o retroaktivni uporabi spremenjenega 399. člena ZFPPIPP na podlagi tretjega odstavka 34. člena ZFPPIPP-G, kar naj bi bilo v nasprotju s 155. členom Ustave. Navaja, da za to javna korist iz zakonodajnega gradiva ne izhaja in da gre za poseg v njegovo

pričakovalno pravico oziroma v njegov pravni položaj. S tem naj bi bilo poseženo tudi v načelo pravne varnosti (2. člen Ustave).

5. Pritožnik kršitve človekovih pravic in temeljnih svoboščin utemeljuje torej z navedbami o neskladju tretjega odstavka 34. člena ZFPPIPP-G[1] z 2. in 155. členom Ustave. Ustavno sodišče

je to določbo ZFPPIPP-G že presojalo z vidika 2. in 155. člena Ustave, in sicer v odločbi št. U-I-56/17, Up-335/17 z dne 4. 4. 2019 (Uradni list RS, št. 28/19). Presodilo je, da sporna določba ZFPPIPP-G ni v neskladju z navedenima določbama Ustave. Utemeljitev očitkov v ustavni pritožbi je smiselno enaka kot v pobudi, ki jo je Ustavno sodišče presojalo v citirani odločbi (glej 6. točko obrazložitve citirane odločbe). V njej je glede teh očitkov pojasnilo, da se stečajnemu dolžniku obveznosti odpustijo šele s pravnomočnostjo sklepa o odpustu obveznosti, ki se lahko izda šele po koncu preizkusne dobe, in ne že s sklepom o začetku postopka odpusta obveznosti, in da zato do pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti njegov pravni položaj ni zaključen. Sprememba zakona, ki delno spreminja pogoje odpusta, uveljavljena pred pravnomočnostjo navedenega sklepa, naj tako ne bi pomenila povratnega učinkovanja zakona. Glede ocene, da sporna določba ni v neskladju z 2. členom Ustave, pa je Ustavno sodišče pojasnilo, da zakonska ureditev sicer pomeni poslabšanje pritožnikovega pravnega položaja, ker v času odločanja o odpustu obveznosti stečajnemu dolžniku podaljša upoštevno obdobje presoje njegovih ravnanj in namesto taksativno določenih ovir za odpust obveznosti uveljavi presojo na podlagi generalne klavzule. Vendar pa naj bi preprečevanje možnosti zlorab in zaščita upnikov pred možnimi zlorabami po teži pomenila javni interes, ki prevlada nad zaupanjem posameznega stečajnega dolžnika, da ravnanja, ki ustrezajo generalni klavzuli zlorabe pravice do odpusta obveznosti (v podaljšanem upoštevem obdobju), ne bodo predmet vrednotenja v postopku odločanja o ugovoru zoper odpust obveznosti.[2]

6. Pritožnik drugih kršitev človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, ki bi se nanašale zgolj na izpodbijani sodni odločbi, ne zatrjuje. Ker je torej Ustavno sodišče na očitke, ki jih navaja pritožnik, odgovorilo že v navedeni odločbi, je ustavno pritožbo zavrnilo.

7. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi prvega odstavka 59. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Rajko Knez ter sodnici in sodnika dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, dr. Etelka Korpič – Horvat in Marko Šorli. Odločbo je sprejelo soglasno.

dr. Rajko Knez
Predsednik

---

[1] Ta določba določa, da se določbe spremenjenega 399. člena ZFPPIPP uporabljajo tudi za postopek odpusta obveznosti, ki je bil začel pred uveljavitvijo tega zakona, če do uveljavitve tega zakona sodišče še ni odločilo o odpustu obveznosti. Spremenjeni 399. člen ZFPPIPP je pogoje odpusta obveznosti postročil in med drugim tako, kot navaja pritožnik, podaljšal obdobje, ki se upošteva pri preverjanju prevzemanja dolžnikovih obveznosti, s treh na pet let pred začetkom postopka osebnega stečaja; to sta sodišči na podlagi tretjega odstavka 34. člena ZFPPIPP-G upoštevali tudi v obravnavanem primeru.

[2] Glej 21. in 22. točko ter 24. do 35. točko obrazložitve citirane odločbe.

⇒

Vrsta zadeve:
ustavna pritožba

Vrsta akta:
posamični akt

Vlagatelj:

Ivica Kostić, Maribor

Datum vloge:

10. 1. 2017

Datum odločitve:

11. 7. 2019

Vrsta odločitve:

odločba

Vrsta rešitve:

zavrnitev

Objava:**Dokument:**

US32023